

Omaavalitsuste ühinemisläbirääkimised

JUUNIKUU KOKKUVÕTE

Juuli alguses, kui jalgpalli EM-il käivad veel viimased veerandfinaalmängud ja kaotajad lähevad koju, siis Raplamaa haldusreformi väljakutel on seis ikka veel segane. Rapla ühinemise alagrupis on olukord endine – Rapla-Raikküla-Kaiu-Käru hindavad üksteise väärtusi ja võimekusi, Kehtna ja Järvakandi ootavad veel varumeestepingil. Märjamaa, Vigala ja Kullamaa valivad strateegiat ja taktikat, kaitsjaid ja ründemängijaid ning plaanivad alustada alagrupimänge. Juuru ja Kohila pole veel mängudele loose tõmmanud.

Kui nüüd jalgpalliareenidelt tagasi kodukamarale tulla, siis tõepoolest valdade ühinemisläbirääkimised jätkuvad. **1.juulil jõustus Haldusreformi seadus.** Peamised parameetrid on sätestatud – tulevased omaavalitsused peavad olema vähemalt 5000, aga soovitavalt 11 000 elanikuga. Vabatahtlikeks ühinemisotsusteks on aega selle aasta lõpuni. Alates 1.jaanuarist 2017.a. algab aeg, mil Vabariigi Valitsus hakkab oma otsustega omaavalitsusi ühendama.

Omaavalitsuste vabatahtliku ühinemise protsess koosneb 2016.a. neljast üksteisega seotud etapist.

- I. kõigepealt on vaja plaani pidada – kas üldse on mõistlik ühineda? Kui on mõistlik, siis kuhu ja kuidas. See on pikemaajalise arengu ettenägemise ja kavandamise etapp
- II. järgneb erinevate andmete kogumise ja vaidluste etapp – töö dokumentide, õigusaktide, ühinemislepingu ning selle lisadega
- III. kui ühinemislepingu eelnõu vallavolikogudes heaks kiidetud, siis on vaja elanike tahtmine ja arvamus väljaselgitada. Selles on oluline roll kogukondade esindajatel
- IV. elanike soovide ja tahtmistega peab volikogu kindlasti arvestama, kuid lõplik otsustamisõigus on volikogudel

Rapla ühinemisgrupis (Rapla, Raikküla, Kaiu, Käru ja vaatlejana Kehtna) räägitakse uue valla moodustamisest, mitte liitumisest Rapla vallaga. Juunikuus käisid koos vallajuhtidest koosnev juhtrühm ja valdkondlikud komisjonid. **15.juunil oli juhtrühm Kärus**, kus üheks teemaks oli uue ühinenud vallavolikogu suurus ja selle valimine. Lepiti kokku, et ühinemislepingu eelnõusse kirjutatakse volikogu suuruseks 27 liiget. Samal koosolekul räägiti ka vallavolikogu komisjonide moodustamisest. Oluline, et volikogu komisjonides oleksid esindajad igast ühinevast vallast. **30.juunil kogunes juhtrühm Kuimetsas.** Päevakorras oli kolm ühinemislepingu peatükki, sh uue valla juhtimisstruktuur ja õigusaktide kehtestamine, töötajate ning ametnikega seonduvad lahendused. Lepiti kokku, et kirjalikud muudatusettepanekud on oodatud kõikidelt läbirääkijatelt hiljemalt 20.juuliks. Aruteludesse soovitati kaasata volikogude liikmeid ja komisjone. 25.juulil toimub järgmine arengu- ja finantskomisjoni koosolek, kus vaadatakse üle ühinemislepingu rahastamistingimuste ja investeeringute osad. 4.augustil saab kokku juhtrühm, kus on päevakorras investeeringute kava, ühinemislepingu projekti, seletuskirja ja lisade korrigeerimine. Ühinemislepingu läbitöötatud versioon koos lisadega peab valmima hiljemalt 10.-12.augustiks, et saata lepingu eelnõu augustis volikogudesse esimesele lugemisele.

Rapla ühinemisgrupi ühinemislepingu kavandis on päris palju olulisi teemasid kokku lepitud. Juhtrühmas ja valdkondlikes komisjonides on saavutatud kokkulepe uue valla juhtimis põhimõtete, osavaldade, osavallakogude, osavalla teenuskeskuste, uue volikogu suuruse ja valimisringkonna moodustamise osas. Läbirääkimistel osalevad omaavalitsused soovivad, et kõik praegused lasteaiad, koolid, huvikoolid, rahvamajad ja raamatukogud jäävad avatuks seni, kuni on piisavalt lapsi, lugejaid ja kultuuriüritusi. Ühinemistoetuse osas (olenevalt valla elanike arvust 300 000 – 800 000 eurot) on esialgne kokkulepe fikseeritud – raha jääb ühineva omaavalitsuse ühinemiskulude ja investeeringute toetuseks ning kajastub ühinemislepingus ja objektiliselt lepingu lisas.

Ühinemisleping on oluline, paljudest erinevatest osadest koosnev dokument, mida praegu koostatakse, mille üle komisjonides vaieldakse ja mis lõpuks kõikides ühinevates volikogudes kinnitatakse.

Ühinemislepingus fikseeritakse ühinemise eesmärgid, tulevase uue valla, juhtimis põhimõtted, volikogu valimise kord, investeringute kava, avalike teenuste arendamise plaanid, toetuste-palkade-hindade tasemed jne. Ühinemisleping, selle seletuskiri ja suur hulk kohustuslikke lisaasid peavad olema valmis hiljemalt oktoobrikuuks. Siis on aeg kõigi nende avalikustamiseks ja elanikele tutvustamiseks.

Rahvaküsitlused toimuvad novembrikuus. Omavalitsuste ühinemisotsuse teevad vallavolikogud hiljemalt detsembris. Aasta viimastel päevadel on tähtaeg, mil ühinemisdokumendid ja volikogude otsused on vaja esitada maavanemale. Selle tähtsini on aega kuus kuud. Ajal, mil omavalitsuste ametnikud ühinemislepingu ja teiste tähtsate dokumentide koostamisega tegelevad, on hästi oluline aeg rääkida inimestega. Kas Sina oled juba oma vallajuhtide ja volikogu liikmetega haldusreformi teemadel suhelda saanud?

Rapla ühinemisgrupi komisjonide koosseisud ja seni toimunud koosolekute protokollid on kõigile kättesaadavad Raplamaa infoportaalil. Vaata <http://www.raplamaa.ee/et/uldinfo/haldusreform/>

Silvi Ojamuru
HR koordinaator
haldusreform@raplamaa.ee